

**BOSHLANG'ICH SINFI ONA TILI VA O'QISH SAVODXONLIGI
DARSLARIDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR
FOYDALANISH**

Kukiyeva Roziya Ungarovna

Toshkent viloyati Olmaliq shahar 14-maktab

Boshlang'ich ta'lim fani o'qituvchisi

Anotatsiya. Ushbu maqola boshlang'ich ta'lim bolaning akademik sayohati uchun asos yaratadi va ona tili va o'qish savodxonligini bilish ularning umumiy rivojlanishi uchun juda muhimdir. Texnologiyalarning rivojlanishi bilan zamonaviy pedagogik texnologiyalar boshlang'ich maktablarda o'quv tajribalarini oshirishning kuchli vositasi sifatida paydo bo'ldi. Ushbu maqolada boshlang'ich maktab ona tili va o'qish savodxonligi darslarida zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish, ularning o'quvchilarni jalb qilish, o'quv natijalari va umumiy o'quv jarayoniga ta'siri o'rganiladi.

Kalit so'zlar: zamonaviy pedagogik texnologiyalar, boshlang'ich maktab, ona tili, o'qish savodxonligi, ta'lim, raqamli vositalar, interfaol ta'lim, aralash ta'lim.

Anotation. This article states that primary education provides the basis for the child's academic journey, and knowledge of the mother tongue and reading literacy is essential for their overall development. With the development of technology, modern pedagogical technologies have emerged as a powerful tool for increasing educational experiences in elementary schools. This article explores the use of modern pedagogical technologies in primary school native language and reading literacy classes, their impact on student engagement, academic performance, and overall learning process.

Keywords: modern pedagogical technologies, primary school, mother tongue, reading literacy, education, digital tools, interactive education, mixed education.

Аннотация. Эта статья о начальное образование закладывает основу для академического пути ребенка, а знание родного языка и грамотности чтения имеет решающее значение для их общего развития. С развитием технологий современные педагогические технологии стали мощным инструментом для улучшения опыта обучения в начальных школах. В данной статье рассматривается использование современных педагогических технологий на уроках родного языка и грамотности чтения в начальной школе, их влияние на вовлеченность учащихся, результаты обучения и общий процесс обучения.

Ключевые слова: современные педагогические технологии, начальная школа, родной язык, грамотность чтения, образование, цифровые инструменты, интерактивное обучение, смешанное обучение.

Raqamli vositalarning integratsiyasi: interfaol doskalar, planshetlar va o'quv dasturlari kabi raqamli vositalarning boshlang'ich maktab sinflariga qo'shilishi interaktiv va dinamik o'quv muhitini yaratishi mumkin. Ushbu vositalar o'qituvchilarga til va o'qish bo'yicha ko'rsatmalarni qo'llab-quvvatlash uchun qiziqarli tarkib, interaktiv mashqlar va multimedia manbalarini taqdim etish imkonini beradi.

Aralashtirilgan ta'lim yondashuvi: aralash ta'lim yondashuvini amalga oshirish

an'anaviy yuzma-yuz o'qitishni onlayn ta'lim platformalari bilan birlashtiradi. Ushbu yondashuv talabalarga sinf doirasidan tashqarida ta'lim manbalariga kirishga imkon beradi, bu o'z-o'zini o'rganish, shaxsiy o'qitish va onlayn mashg'ulotlar orqali til va o'qish ko'nikmalarini mustahkamlash imkoniyatini beradi.

Boshlang'ich sinf ona tili va o'qish savodxonligi darslarida zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish o'quv tajribasini sezilarli darajada oshirishi va o'quvchilarning natijalarini yaxshilashi mumkin. Ushbu texnologiyalarni qanday kiritish mumkinligi haqida ba'zi misollar:

- **Interaktiv doskalar:** Interaktiv doskalar o'qituvchilarga matnlar, rasmlar va videolarni qiziqarli va interaktiv tarzda namoyish etish imkonini beradi. O'qituvchilar yangi tushunchalar, lug'at va o'qish materiallarini tanishtirish uchun turli xil multimedia manbalaridan foydalanishlari mumkin. Talabalar, shuningdek, interfaol taxtda tarkibni yozish, ajratib ko'rsatish va manipulyatsiya qilish, darslarni yanada dinamik va jalb qilish orqali faol ishtirok etishlari mumkin.

- **Ta'lim dasturlari va dasturlari:** ona tili va o'qish savodxonligini ta'minlaydigan ko'plab o'quv dasturlari va dasturlari mavjud. Ushbu ilovalar o'qish ko'nikmalarini, so'z boyligini va tushunishni rivojlantirishga yordam beradigan interaktiv mashqlar, o'yinlar va tadbirlarni taqdim etishi mumkin. Ular sinfda ham, uyda ham o'rganishni kuchaytirish uchun ishlatilishi mumkin.

- **Onlayn o'qish platformalari:** raqamli kutubxonalar yoki elektron kitoblar kabi o'qishga bag'ishlangan onlayn platformalar talabalar turli xil qurilmalarda kirishlari mumkin bo'lgan yoshga mos matnlarning keng doirasini taklif etadi. Ushbu platformalar ko'pincha audio rivoyat, interaktiv elementlar va tushunish viktorinalari kabi qo'shimcha funktsiyalarni taqdim etadi, bu esa o'qishni jalb qilish va tushunishni yaxshilaydi.

- **Virtual haqiqat (VR) va Kengaytirilgan haqiqat (AR):** VR va AR texnologiyalari talabalarni turli xil Sozlamalar va hikoyalarga olib boradigan immersiv tajribalarni taqdim etadi. Masalan, talabalar deyarli tarixiy joylarga tashrif buyurishlari yoki xayoliy rivoyatlarni boshdan kechirishlari mumkin. Ushbu texnologiya til o'rganishni yanada jonli va esda qolarli qilishi, tasavvur va tushunish qobiliyatlarini rivojlantirishi mumkin.

- **Raqamli hikoyalar:** raqamli vositalardan foydalangan holda talabalar o'z ona tili va o'qish savodxonligi bilan bog'liq o'zlarining hikoyalari, taqdimotlari yoki videolarini yaratishlari mumkin. Bu ijodkorlik, tanqidiy fikrlash va tilni ifodalashga yordam beradi. Talabalar hikoya qilish qobiliyatini oshirish uchun tasvirlar, audio va animatsiyalar kabi multimedia elementlaridan foydalanishlari mumkin.

- **Onlayn hamkorlik va aloqa:** onlayn platformalar va vositalar talabalar, o'qituvchilar va hatto ota-onalar o'rtasidagi aloqa va hamkorlikni osonlashtiradi. Munozara taxtalari, videokonferentsiyalar va umumiy hujjatlar talabalarga o'zaro tanishish, hamkorlikda yozish va matnlar haqida interaktiv munozaralarda qatnashish imkoniyatini beradi. Bu ularning til ko'nikmalarini, tanqidiy fikrlashni va ijtimoiy o'zaro ta'sirini kuchaytiradi.

- **Adaptiv ta'lim tizimlari:** adaptiv ta'lim tizimlari har bir talabaning ehtiyojlari va taraqqiyotiga qarab o'qitishni shaxsiylashtirish uchun ma'lumotlarga asoslangan

algoritmalaridan foydalanadi. Ushbu tizimlar maqsadli mashq mashqlarini bajarishi, individual ishlashni kuzatishi va takomillashtirish bo'yicha maxsus tavsiyalar berishi mumkin. Talabalarning o'qish tezligi va uslubiga moslashish orqali ushbu texnologiyalar tabaqalashtirilgan o'qitishni qo'llab-quvvatlashi va savodxonlikni rivojlantirishga yordam berishi mumkin.

Shuni ta'kidlash kerakki, ushbu texnologiyalar o'quv tajribasini oshirishi mumkin bo'lsa-da, ulardan muvozanatli va maqsadli foydalanish kerak. O'qituvchining rahbarligi va tajribasi darslarni loyihalashda, munozaralarni osonlashtirishda va talabalarga individual yordam ko'rsatishda hal qiluvchi ahamiyatga ega.

Talabalarning faolligi yaxshilandi: ona tili va o'qish savodxonligi darslarida zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish talabalarning faolligini oshirishi aniqlandi. Interaktiv raqamli vositalar va gamified o'quv platformalari talabalar e'tiborini jalb qiladi, bu esa o'quv jarayonini yanada yoqimli va rag'batlantiradi.

Kengaytirilgan til va o'qish qobiliyatlari: zamonaviy pedagogik texnologiyalarga duchor bo'lgan talabalar yaxshilangan til va o'qish qobiliyatlarini namoyish etadilar. Raqamli vositalar individual o'quv tajribalari, maqsadli aralashuvlar va zudlik bilan fikr-mulohazalar uchun imkoniyatlar yaratadi, bu talabalarga o'z tezligida o'sishga va zaiflikning aniq sohalarini hal qilishga imkon beradi.

Multimodal ta'lim: zamonaviy pedagogik texnologiyalar vizual, audio va interaktiv elementlarni o'z ichiga olgan multimodal o'rganishni osonlashtiradi. Ushbu multimodal yondashuv turli xil ta'lim uslublariga mos keladi va tushunish, so'z boyligini rivojlantirish va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini oshiradi.

Boshlang'ich maktab ona tili va o'qish savodxonligi darslarida zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish ko'plab afzalliklarga ega. Ushbu texnologiyalardan foydalangan holda o'qituvchilar faol ishtirok etishga yordam beradigan va tushunishni chuqurlashtiradigan rag'batlantiruvchi va inklyuziv o'quv muhitini yaratishi mumkin. Ammo shuni ta'kidlash kerakki, texnologiya an'anaviy o'qitish usullarini almashtirish o'rniga to'ldirishi kerak. O'qituvchilar zamonaviy pedagogik texnologiyalarning afzalliklarini to'g'ridan-to'g'ri o'qitish va sinfdagi o'zaro ta'sir bilan birlashtirgan muvozanatli yondashuvni saqlashlari kerak.

Xulosa va takliflar:

Boshlang'ich sinf ona tili va o'qish savodxonligi darslarida zamonaviy pedagogik texnologiyalarning integratsiyalashuvi o'quvchilarning natijalarini yaxshilash uchun ulkan imkoniyatlarni taqdim etadi. Tadqiqot natijalari va muhokamalar asosida quyidagi takliflarni kiritish mumkin:

- Malaka oshirish: o'qituvchilar zamonaviy pedagogik texnologiyalarni o'zlarining o'qitish amaliyotiga samarali kiritish uchun etarli tayyorgarlik va malaka oshirish imkoniyatlariga ega bo'lishlari kerak.

- Resurslardan foydalanish: maktablar zamonaviy pedagogik texnologiyalarning uzluksiz integratsiyasini ta'minlash uchun ishonchli internet aloqasi, raqamli qurilmalar va o'quv dasturlariga kirishni ta'minlashi kerak.

- Amaldagi baholash: zamonaviy pedagogik texnologiyalarning talabalarning ta'lim natijalariga ta'sirini baholash va takomillashtirish yo'nalishlarini aniqlash uchun muntazam ravishda baholash va monitoring o'tkazish kerak.

•Hamkorlik va ilg'or tajribalarni almashish: o'qituvchilar ona tili va o'qish savodxonligi darslarida zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanishni kuchaytirish uchun hamkorlik qilishlari va ilg'or tajribalarni baham ko'rishlari kerak.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash orqali boshlang'ich maktablar o'quvchilarga kuchli til va o'qish ko'nikmalarini rivojlantirishga imkon beradigan, akademik va kelajakdagi ishlarida rivojlanishiga imkon beradigan qiziqarli va samarali o'quv muhitini yaratishi mumkin.

Foydanilgan adabiyotlar

1. "O'qish madaniyatini oshirish" ilmiy-amaliy seminari materiallari. 2018
2. Ona tili va o'qish savodxonligi. 1-qism [Matn]: darslik 2-sinf uchun /K. Mavlonova [va boshq.]. -Toshkent: Respublika ta'lim markazi, 2021.
3. Boshlang'ich sinf ona tili darslarida axborot texnologiyalaridan foydalanishning ahamiyati. Shukurova H. - O'qituvchi. 2021.
4. B.To'xliyev, M.Shamsiyeva, T.Ziyadova. "O'zbek tili o'qitish metodikasi" Toshkent. "Yangi asr avlodi" nashriyoti. 2006-y.
5. Turdialiev, M. A. (2022). THE LEGAL ISSUES OF METAVERSE AND PERPECTIVES OF ESTABLISHMENT OF INTERNATIONAL FINANCIAL CENTER IN METAVERSE. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(8), 239-249.
6. Kinza Fatima, & Mukhammad Ali Turdialiyev. (2022). UNDERSTANDING THE SOCIAL CHANGE AND DEVELOPMENT IN THE "THIRD WORLD": A BOOK OVERVIEW. *World Bulletin of Management and Law*, 6, 1-2. Retrieved from <https://scholarexpress.net/index.php/wbml/article/view/439>
7. Ammar Younas, & Turdialiev Mukhammad Ali Polatjon Ogli. (2021). Special Features Of International Financial Centres And Its Establishment In Uzbekistan . *The American Journal of Political Science Law and Criminology*, 3(08), 17–21. <https://doi.org/10.37547/tajpslc/Volume03Issue08-04>